

Ορνιθοπανίδα της Οίτης

Έργο: Παρακολούθηση ειδών και τύπων οικοτόπων

Το Πρόγραμμα Παρακολούθησης Ειδών και Τύπων Οικοτόπων

Η παρακολούθηση των τύπων οικοτόπων και ειδών κοινοτικού ενδιαφέροντος στην Ελλάδα πραγματοποιείται σε ανταπόκριση της χώρας στις υποχρεώσεις που απορρέουν από τις Οδηγίες 92/43/ΕΟΚ και 2009/147/ΕΕ (η γνωστή ως σήμερα 79/409/ΕΟΚ).

Παρακολούθηση είναι η διαχρονική καταγραφή (εποπτεία) και αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων κοινοτικού ενδιαφέροντος που απαντούν στις περιοχές του Δικτύου Natura 2000 αλλά και στον εθνικό χώρο.

Στο πλαίσιο αυτό εφαρμόστηκε για την περιοχή της Οίτης την περίοδο 2014-2015 ένα σύστημα επιστημονικής παρακολούθησης (monitoring) των ειδών και τύπων οικοτόπων κοινοτικού ενδιαφέροντος που απαντούν στην περιοχή ευθύνης του Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Οίτης (τόσο εντός όσο και εκτός των περιοχών Natura 2000). Η μεθοδολογία συμπεριλάμβανε εντατικές καταγραφές και δειγματοληψίες στο πεδίο και αξιολόγηση του βαθμού διατήρησης σύμφωνα με τα εθνικά και ευρωπαϊκά πρότυπα.

ΟΡΝΙΘΟΠΑΝΙΔΑ ΤΗΣ ΟΙΤΗΣ

Κείμενο: Ομάδα μελέτης Ορνιθοπανίδας

Φωτογραφίες: Αναστάσιος Δημαλέξης, Ελευθέριος Κακαλής, Neil Smith, Άρης Βιδάλης,

Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Οίτης

Σχεδιασμός: Άρης Βιδάλης

Έργο: **Παρακολούθηση ειδών και τύπων οικοτόπων**

Ανάδοχος: «NERCO – Ν. ΧΑΥΚΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ Α.Ε.Μ.»

Επιστημονικός Συντονισμός:

Κυριάκος Γεωργίου, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

nerco
N. ΧΑΥΚΑΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ Α.Ε.Μ.

ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ
ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΑΘΗΝΩΝ

Το πρόγραμμα παρακολούθησης αποτελεί απαραίτητο εργαλείο για το βέλτιστο σχεδιασμό των μέτρων διαχείρισης εντός της περιοχής ευθύνης του Φ.Δ. και αποσκοπεί στην αποτελεσματική προστασία των ειδών και τύπων οικοτόπων, συμβάλλοντας έτσι στη διατήρησή τους σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

Αντικείμενο του έργου (για την ορνιθοπανίδα)

- Ο σχεδιασμός και η εφαρμογή ενός προγράμματος επιστημονικής παρακολούθησης του βαθμού διατήρησης ειδών ορνιθοπανίδας του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 2009/147/ΕΕ, καθώς και των μεταναστευτικών ειδών που αποτελούν ή μπορούν να αποτελέσουν είδη χαρακτηρισμού Ζώνης Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ)
- Η επικαιροποίηση της βάσης δεδομένων του Δικτύου Natura 2000, με βάση τα αποτελέσματα της ορνιθολογικής έρευνας
- Η σύνταξη προτάσεων για πιθανή επέκταση του Δικτύου Natura 2000 στην περιοχή της Οίτης
- Η σύνταξη προτεινόμενων Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς (Favorable Reference Values) και Στόχων Διατήρησης (Conservation Objectives) για τα είδη της ορνιθοπανίδας που μελετήθηκαν
- Η σύνταξη προτάσεων για το πρόγραμμα παρακολούθησης που θα πρέπει να εφαρμοστεί τα επόμενα χρόνια
- Η εκπαίδευση του προσωπικού του Φ.Δ. στη μεθοδολογία καταγραφής και παρακολούθησης των ειδών ορνιθοπανίδας.

Αποτελέσματα Προγράμματος Παρακολούθησης Ειδών Ορνιθοπανίδας

Όσον αφορά τα είδη ορνιθοπανίδας, προκύπτει ότι η Οίτη είναι ιδιαίτερα σημαντική για πολλά είδη που προστατεύονται από την εθνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία και για τα οποία η χώρα φέρει την ευθύνη προστασίας και διατήρησης των πληθυσμών τους. Μεταξύ αυτών συγκαταλέγονται και:

- Τα είδη που προτιμούν τις λιβαδικές εκτάσεις, τα ανοιχτά λιβάδια της ψευδαλπικής ζώνης, τα θαμνολίβαδα και τα διάκενα των δασών. Ξεχωρίζουν η **Σταρήθρα** (*Alauda arvensis*), η **Δεντροσταρήθρα** (*Lullula arborea*), η **Ωχροκελάδα** (*Anthus campestris*), η **Χιονάδα** (*Eremophila alpestris*), ο **Βουνοτσιροβάκος** (*Sylvia curruca*), ο **Αετομάχος** (*Lanius collurio*), ο **Πυροκότσυφας** (*Monticola saxatilis*) και το **Βλαχοτσιχλόνο** (*Emberiza hortulana*). Αξίζει, επίσης, να σημειωθεί ότι κατά τις εργασίες πεδίου εντοπίστηκαν μικροί αναπαραγόμενοι πληθυσμοί από **Ορτύκια** (*Coturnix coturnix*) και **Αμπελουργούς** (*Emberiza melanocephala*).

- Οι Δρυοκολάπτες, από τους οποίους κυριαρχεί ο **Μαύρος Δρυοκολάπτης** (*Dryocopus martius*), και ακολουθούν οι **Πράσινο Δρυοκολάπτης** (*Picus viridis*), **Λευκονώτης Δρυοκολάπτης** (*Dendrocopos leucotos*) και **Μεσαίος Δρυοκολάπτης** (*Dendrocopos medius*). Ο **Νανοδρυοκολάπτης** (*Dendrocopos minor*) εντοπίστηκε κυρίως σε δενδρώδεις καλλιέργειες εντός των οικισμών του ορεινού όγκου της Οίτης.

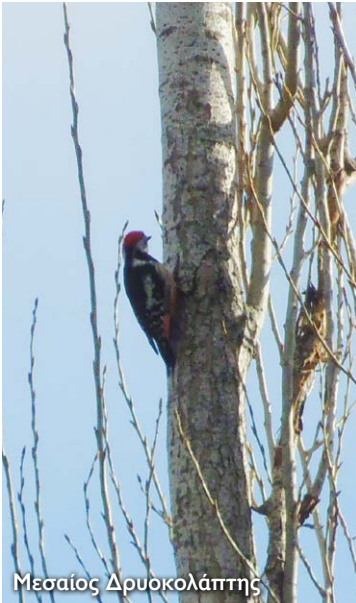
Πράσινο Δρυοκολάπτης

Αετομάχος

Σταρήθρα

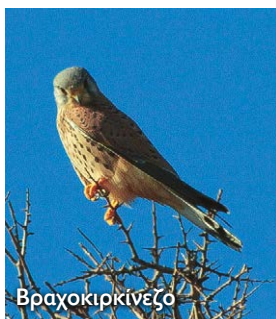
Μεσαίος Δρυοκολάπτης

Σπίνος

- Τα αρπακτικά πουλιά, με καταγραφές 12 ημερόβιων και 3 νυκτόβιων ειδών, με σχεδόν το σύνολο τους να φωλιάζει στην περιοχή (μόνο ο **Μαυροπετρίτης**, *Falco eleonorae*, διέρχεται). Αξίζει να σημειωθεί ότι το κοινότερο είδος είναι η **Γερακίνα** (*Buteo buteo*) και ακολούθως το **Βραχοκιρκίνεζο** (*Falco tinnunculus*) και ο **Φιδαιτός** (*Circetus gallicus*). Τα είδη που διαβιούν σε κλειστά δάση όπως το **Διπλοσάινο** (*Accipiter gentilis*), το **Ξεφτέρι** (*Accipiter nisus*) και ο **Σφηκιάρης** (*Pernis apivorus*) καταγράφηκαν πολύ συχνά στην περιοχή παρακολούθησης. Αντίθετα είδη που προτιμούν τις ανοιχτές εκτάσεις (όπως τα εκτεταμένα λιβάδια) είναι πιο σπάνια, όπως για παράδειγμα ο **Χρυσαιτός** (*Aquila chrysaetos*), η **Αετογερακίνα** (*Buteo rufinus*) και το **Χρυσογέρακο** (*Falco biarmicus*). Ο **Μπούφος** (*Bubo bubo*), ο **Χουχουριστής** (*Strix aluco*) και η **Κουκουβάγια** (*Athene noctua*) είναι τα 3 νυκτόβια αρπακτικά που καταγράφηκαν στην περιοχή κατά τις εργασίες πεδίου.
- Ο **Μαυροπελαργός** (*Ciconia nigra*) που φωλιάζει σε κατάλληλες βραχώδεις εξάρσεις και ορθοπλαγιές.
- Η **Πετροπέρδικα** (*Alectoris graeca*) που εντοπίστηκε αποκλειστικά σε λιβαδικές εκτάσεις κυρίως στα θαμνολίβαδα αλλά και στα ψευδοαλπικά λιβάδια, σε υψόμετρο που κυμάνθηκε από 1600 έως 2050 μέτρα περίπου.

Βραχοκίρκινεζο

Βραχοκίρκινεζο

Μαυροπελαργός

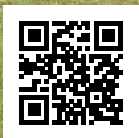
Γερακίνα

Φιδαετός

Λαμβάνοντας υπόψη τα δεδομένα των καταγραφών του έργου «Παρακολούθηση ειδών και τύπων οικοτόπων» προκύπτει ότι η περιοχή της Οίτης είναι σημαντική για αρπακτικά είδη орνιθοπανίδας όπως για τον Χρυσαιτό, τον Φιδαετό, τον Μπούφο και τον Πετρίτη, για τους δρυκολάπτες όπως για τον Μαύρο Δρυκολάπτη και τον Λευκονώτη Δρυκολάπτη, για τα στρουθιόμορφα ειδικότερα τον Αετομάχο, την Ωχροκελάδα, την Δεντροσταρήθρα, το Βλαχοσίχλονο.

Στην περιοχή της Οίτης τα παραπάνω είδη διατηρούν σημαντικούς πληθυσμούς σε τοπικό επίπεδο, ενώ ορισμένα από αυτά και σε περιφερειακό ή εθνικό επίπεδο. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί ο πληθυσμός του Μαύρου Δρυκολάπτη, ο οποίος είναι ιδιαίτερα υψηλός λαμβάνοντας υπόψη τη συνολική έκταση της περιοχής και εκτιμάται σε 100-180 ζευγάρια.

www.oiti.gr

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής Ανάπτυξης

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
«ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ - ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ - ΗΠΕΙΡΟΥ»

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης